

La plaga, el profit

Eulàlia Rovira i Adrian Schindler

[veu]

He vist els sacs dels veïns apilats sota el cobert, esperant el retorn de l'edat d'or. He vist canviar els sacs de tela per sacs de plàstic. Però no hi ha res que freni el desgast. No tot allò que val com l'or, roman com l'or. Un cos mort s'asseca, es consumeix i, en el procés, decreix.

D'un mineral vam aconseguir el vermell ataronjat.
D'un mol·lusc el vermell morat.
D'un líquen el violeta vermellós.
D'una arrel, el vermell terra.
D'una planta el vermell sang coagulada.
I d'un insecte el vermell més vermell que el vermell.

Ens ho vam trobar tot fet.
I ho vam guardar en secret.
I vam aconseguir el monopoli.
I va resultar que el vermell més vermell que el vermell era una addicció per a l'ull.
I les addiccions, al principi, es reserven per a uns quants.
I això és el principi del benefici.
Més brillant, més durador, més escàs, més preat.

He vist el valor néixer en els ulls. De l'estimulació que produeix veure molt d'alguna cosa. El superlatiu d'alguna cosa. En excés. Així la mirada se sent saciada. Plena. Ampla. Vasta. Exponencial. Vermell no és suficient. Vermellíssim. I l'ull acaba sent imperi. Utilitzant les armes de l'imperi. El dit que apunta, la mà que agafa, el puny que aplega. De la península a l'illa, de l'illa al continent i del continent de tornada a la península, movent plantes, insectes i cossos exhausts.

Hi ha plagues que alimenten altres plagues. I paràsits que es cuiden com malalts. Després de segles de treball, l'insecte mesura el doble, produeix més tint, però és més vulnerable. La planta invasora que l'allotja es poda i propaga en files ben ordenades. Sobre les parts més sucoses es trasllada la colònia. I com que no hi ha màquina que distingeixi aquell que està saciat del que encara creix, continua sent la mà, amb el que té a mà, la que segueix el gest mil·lenari. Amb una cua de cérvol, una escombra de palla, una cullera feta d'una llauna doblegada, desprèn l'insecte amb molt de compte. Com la fruita, es recull quan està madur, a punt, ple. Just abans que la fulla s'assequi del tot. El moment previ al col·lapse és el del màxim profit.

Excés... excés és no tenir-ne mai suficient.
El que s'esvaeix no ven.
El que és bo és per sempre.

El color necessita mordents per agafar-se amb les dents.
Alum, oli d'oliva ranci, fems de vaca, orina i sang,
fan túniques, llaços, mocadors i regnes vibrants.
Tenyir és una forma antiga d'engany.
Fer que alguna cosa sembli una altra.
Però el vermell, el vermell és d'esplendor curt.

He vist un imperi perdre el control sobre un animal petit. Una plaga descontrolada acabar amb una domesticada. Unes cintes vermelles agafar-se a un escut. I dues paraules. Plus ultra. Més enllà. Amb les que acomiadar un negoci que va néixer massa lluny.

Ho vam veure tot. Però no vam entendre res. De la relació que uneix la planta, l'insecte i la mà. De l'equilibri entre el que allotja i el que s'alimenta. No hi ha cap cos que no visqui a costa d'un altre cos. Però hi ha qui xucla el que és just i qui asfixia. Qui dóna alhora que pren i qui tot ho roba. Sang de nopal i or vermell no poden ser la mateixa cosa. On uns saben que sense planta no hi ha insecte, els altres només veuen que sense insecte no hi ha lucre.

Els ulls envermellits del tintorer es tanquen, després d'hores exposats a fums àcids. Taques taronges de capvespres i aurèoles roses enlluernadores oscil·len darrere de les parpelles. Figures alades es cobreixen la cara. El sol asteca enlluerna. No hi ha color que romangui. El somriure vermell cotxinilla de la cort es degrada. Del vermell al rosat al pàl·lid, fins a apagar-se.